

ELOSTIRION

COLD BE HAND AND HEART AND BONE

Egentligen skulle det här numret av Elostirion handlat om Nyårsfesten, insvärjningen av nya Rådsmedlemmar, invigningar och årsstenar, ett antal riksmöten och en rapport från årets Sweccon. Så blir det dock inte, på grund av den pandemi som utbrutit helt plötsligt men helt enligt alla prognoser; 100 år efter spanska sjukan, nästan 200 år sedan koleran kom till Göteborg.

I stället för sociala aktiviteter har vi alla fått vända oss till världsnätet. Där kan man till exempel hitta Tolkienpodden som allas vår Fredegar recenserar och vars skapare han intervjuar. Andra nät spinns av hemska spindlar – Bakte tar sig an Shelob i ett nytt inlägg i serien Hvad gör väl namnet.

Förhoppningsvis kan vi till hösten börja ses på riktigt igen. Till dess kan vi träna på att skriva festrappor. Eller varför inte en novell?

Ruby Gamgee, Skrivare

CLUB COSMOS NOVELLTÄVLING

Den här gången går tävlingen ut på att skriva en novell utifrån en given illustration, så innan du letar i byrålådan och dammar av en gammal novell, gå till tävlingssidan och hitta en illustration som inspirerar dig till stordåd – eller i vilket fall till en novell:

clubcosmos.net/competitions

Sista inlämningsdag är 31 oktober 2020.

INTERVJU MED TOLKIENPODDEN

Poddradio – från början får jag erkänna att jag var ganska skeptisk till detta fenomen, men efter ett tag fick jag inse att det är ganska fantastiskt med alla dessa mer eller mindre hemmagjorda radioprogram som folk sitter hemma och spelar in. Med skiftande kvalitet har vi glada entusiaster som gör det ena programmet efter det andra om något specialintresse – så det var väl bara en tidsfråga innan det till sist kom en svensk podd som är helt tillägnad ingen mindre än allas vår John Ronald Reuel Tolkien. Och det är också en riktigt bra podd!

Tolkienpodden

<https://tolkienpodden.podbean.com/>

I tre år har Adam Westlund, Elisabet Bergander och Daniel Möller drivit Tolkienpodden. Trettiosex avsnitt har det hittills blivit och allt talar för att det blir många fler. För det finns ju trots

allt mycket att prata om när man börjar djupdyka i Tolkiens värld och verk – de nämner själva i ett avsnitt att de först undrade hur länge det skulle dröja innan de fick slut på uppslag medan de nu snarare tvärtom har insett att de har väldigt många ämnen kvar att avhandla.

Adam, Elisabet och Daniel började diskutera Tolkiens värld genom forumet som hör till nätmagasinet *Tolkiens Arda* – ett utmärkt magasin som fortfarande ligger kvar på den vida världsväven även om det inte kommer några nya nummer. Där kan man för övrigt hitta artiklar och illustrationer av inbyggare och före detta inbyggare. Forumet som hör till magasinet är inte längre så aktivt men är en oas där det ibland fortfarande dyker upp ett och annat intressant inlägg.

Att expertisen hos trion bakom Tolkienpodden är stor förstår man bland annat då Daniel Möller var med i gruppen som granskade nyöversättningen och Adam Westlund har medverkat i nördfrågesporten *Fantasterna* på TV4 och vann när det handlade om *Sagan om Ringen*.

Jag blev själv väldigt förtjust i podden redan från början. De har ett mycket trevligt anslag och lyckas med det ganska stora konststycket att balansera sig fram hos en målgrupp med mycket varierande bakgrundskunskaper. För bland lyssnarna finns naturligtvis allt från de riktiga kalenderbitarna till folk som kanske bara har läst *Lord of The Rings* en gång men fortfarande har ett stort intresse av Tolkiens värld. Det är hög kvalitet på samtalet – inte bara vad gäller innehållet utan också dynamiken mellan Adam, Elisabet och Daniel. Lägg till att det är bra ljudkvalitet på podden och resultatet är något som definitivt står sig väldigt bra i jämförelse även med professionell poddradio (t.ex. sådant som är producerat av Sveriges Radio).

Egentligen tycker jag inte det krävs något morgothiskt virus för att stanna inne och lyssna på en god podd, men just nu kanske det värmer lite extra när man inte har möjlighet att träffa andra tolkienister. Men innan vi låter er lägga undan

Elostirion och plocka upp hörlurarna så passade ET:s utsände på att växla några ord med trion bakom Tolkienpodden.

Illustration av Taurrohir från ET nr 68

Varför startade ni podden?

Adam: Den började med en spontan idé från Daniel våren 2017. Han kastade ur sig att vi tre borde starta en podcast om Tolkien i och med att vi redan diskuterade den typen av ämnen när vi sågs. Vi hade träffats regelbundet i många år inom ramarna för en löst hållen grupp kopplad till *Tolkiens Ardas* forum, men på senare år hade det alltmer bara varit vi tre som sågs.

Ursprungligen trodde nog inte Daniel att det skulle bli verklighet av idén utan såg det mer som en kul tanke. Dock blev jag väldigt entusiastisk och tryckte på för att vi skulle kolla upp hur vi faktiskt skulle kunna gå till väga. Det slutade med att vi bestämde oss för att prova på det och så spelade vi in det första avsnittet som släpptes i maj 2017, så nu i vår firar podden faktiskt treårsjubileum. Daniel är duktig på ljud utifrån sin yrkeskompetens, så han kunde hantera hela den tekniska biten. Det var tur för det tror jag inte att någon av oss två andra hade klarat på något vettigt sätt. Till en början visste vi inte alls hur mycket respons vi skulle få så vi blev väldigt överraskade över att vi fick så pass många lyssnare. Ärligt talat hade jag nog väntat mig något hundratal nedladdningar per avsnitt, men det blev snabbt ganska mycket mer än så.

Hur bestämmer ni ämnena?

Adam: Det varierar. Vi har en lista över kommande avsnittsämnen som vi lägger till nya idéer på när vi – eller någon lyssnare – kommer på dem. Oftast konsulterar vi listan när vi ska välja ett nytt avsnitt. Vad vi sedan väljer beror dels på vad vi känner för, dels på vilka ämnen vi nyligen har haft. Vi vill helst ha en bra blandning mellan ”tyngre” och mer lättillgängliga teman. Dessutom försöker vi växla fram och tillbaka mellan olika viktiga områden inom Tolkiens författarskap. Vissa ämnen, som de konstruerade språken, filmatiseringarna eller de kristna inslagen i verken, känns ganska självskrivna medan vi i andra fall har försökt hitta lite mer specifika eller oväntade uppslag.

Hur mycket förbereder ni er inför varje avsnitt?

Adam: Det beror också väldigt mycket på vilket ämne vi ska prata om. Vissa gånger är avsnitten mer inriktade på vår smak och våra åsikter och då krävs inte särskilt mycket förberedelse. Ett bra exempel på ett sådant avsnitt är aprilavsnittet i år som handlade om favoritstycken. Andra gånger har vi mer faktspackade teman och då kan det hända att vi exempelvis försöker diskutera fram en struktur på förhand och kolla upp textställen som vi vill citera från. Det är sällan som vi har med oss väldigt utförliga anteckningar utan det rör sig i så fall mer om specifika citat som vi tycker är belysande eller kom ihåg-listor över vilka aspekter av ämnet som vi ska ta upp.

Elisabet: Eftersom jag inte har så mycket tid till förberedelser samt sitter med två levande uppslagsverk och spelar in podden så är mina förberedelser generellt mycket begränsade.

Är det något eller några avsnitt som utmärker sig genom att de var extra roliga, intressanta eller svåra?

Adam: Personligen gillar jag många av de avsnitt där vi kan göra kopplingar till mytologi, historia och annan litteratur. Tom Bombadil-avsnittet tyckte jag var ett bra exempel på ett

sådant avsnitt. Vårt live-avsnitt om Tolkien och kristendomen var också väldigt speciellt eftersom vi spelade in inför publik och hade inbjudna gäster med, vilket förstås krävde fullt fokus hela vägen. I vanliga fall kan vi ju ta pauser då och då eller klippa lite om vi börjar larva oss för mycket.

Lyssnarfrågeavsnitten har också varit roliga eftersom de automatiskt får en så stor spännvidd mellan olika ämnen.

De avsnitt som stack ut allra mest var nog ändå Oxfordavsnitten som vi spelade in sommaren 2018 eftersom vi faktiskt var på resa och spelade in på alla platser som vi pratade om, ofta utomhus också. Resan var otroligt trevlig och intressant och det faktum att vi dessutom fick intervjuva flera intressanta personer gjorde ju det hela ännu bättre.

Mithlonditer på Northmoor Road, 2009

Daniel: Jag instämmer med allt ovanstående, men jag gillar också att göra avsnitt där jag lär mig något nytt. För mig personligen var språkavsnittet på det sättet väldigt kul att göra, eftersom jag mångdubblade mina kunskaper om Tolkiens språk av bara farten. Sedan förstår jag att det inte är allas kopp te. Jag gillar också när vi diskuterar olika läsningar, aspekter och ingångar. Jag gillar generellt att göra avsnitt där vi diskuterar enskilda personer i Tolkiens värld.

Vilka är era favoritämnen i Tolkiens värld?

Adam: Ett område som vi alla är intresserade av är språkbruk och översättning. Redan innan

podden fanns satt vi ofta och jämförde översättningar av enskilda stycken eller diskuterade ordval i de två befintliga översättningarna. Vi är alla också passionerade kring litteratur och litterärt språkbruk i allmänhet. Sedan finns det självklart mer specifika inomvärldsliga områden som vi är mer inriktade på. Daniel är väldigt intresserad av den etymologiska aspekten som dyker upp när man till exempel ska översätta namnen. Sedan har han mycket mer fokus på hobbitar och Fylke än oss andra. Elisabet har vissa tematiska delar som är särskilt viktiga för henne: principen ”en för alla – alla för en” är något hon ofta tar upp, liksom hur små personer som hobbitarna kan påverka stora händelser i världen. Själv är jag kanske allra mest intresserad av Midgårdens historia och militärhistoria. Eftersom jag har studerat de ämnena i den verkliga världen är det kanske logiskt att jag också uppskattar dem i Midgård. För mig är det väldigt viktigt att Midgård känns så autentiskt och enormt genom Tolkiens mytologiska och historiska kunskaper. Dessutom uppskattar jag Tolkiens poesi väldigt mycket, särskilt den som är storslagen och ålderdomlig i sin ton.

Daniel: Utöver ovanstående tycker jag om att diskutera underliggande tematik och hur det avspeglar sig i skrivande. Jag tycker också att de mer moderna inslagen i Tolkiens författande är väldigt intressanta, sådant som inte går att hitta i mytologi. Särskilt aspekten av Tolkiens som första världskrigsförfattare är spännande. Utöver ren etymologi tycker jag att den mytologiska/filologiska aspekten är spännande, d.v.s. hur Tolkien försöker förklara aspekter i vår egen världs mytologi och språk genom att gräva fram den ”egentliga” (av honom påhittade) bakomliggande företeelsen. Jag fascinerar dessutom alltid av det vackra i Tolkiens skapelse, det finns en magisk skönhet som jag tycker få andra författare har lyckats fånga.

Vad jag vet är ingen av er medlem i något Tolkiensällskap, men har ni någon relation till sällskapen? (Jag tänker då främst på

Angmar, Forodrim, Midgårdens Fylking och Mithlond.)

Adam: Nej, du har helt rätt i att ingen av oss är medlem i något av de större Tolkiensällskapen. Vi ingick förut i ett mindre sällskap knutet till forumet på *Tolkiens Arda*, och det hänger också ihop med hur vi började träffas och diskutera Tolkien. När det gäller kopplingar till de större sällskapen så är väl den tydligaste kopplingen vi har att Daniel finns på någon mejllista för Mellonath Daeron, Forodrim's språkgille, och därmed hänger med lite grann på vad som avhandlas där. Annars är dock kopplingen relativt svag. Själv har jag av något skäl aldrig riktigt kommit mig för att söka mig till något av Tolkiensällskapen. Egentligen är jag inte riktigt säker på varför.

Pjäsen Ättefejden, HGXIV (Bild: Gil-galad)

Som tolkienist så får man ibland extra mycket känsla av händelser eller möten, för egen del var det till exempel när jag stod vid Tolkiens grav och när jag besökte utställningen i Paris.

Har ni något ögonblick som var extra stort för er som Tolkienfans?

Adam: För mig var det stort att se Tolkiens Oxford och utställningen på Bodleian Libraries. Särskilt roligt var det att se ett utdrag ur det handskrivna utkastet på Rohirrim's ritt. Det stycket har jag alltid känt en stark känslomässig

anknytning till, så att just den sidan hängde där i en monter kändes väldigt speciellt. Annars kan jag ofta få starka känslor av mer vardagliga händelser. När jag till exempel spelar ett spel, tittar på en målning eller lyssnar på en låt som skildrar Midgård och jag tycker att kreatörerna har "fattat grejen" och fångat Midgård blir jag alltid lite upprymd. Hur man uppfattar Midgård är ju dock subjektivt, så att jag tycker att någon har gjort det rätt tyder väl mest på att den personen råkar ha en vision av Arda som liknar min.

Daniel: Några stora ögonblick:

- Första gången jag läste *Sagan om ringen* och kom till passagen när Gandalf dog. Jag tyckte att det var så fruktansvärt sorgligt. Jag har alltid varit förtjust i sorgliga berättelser, eller sorgliga scener i böcker, och jag grät när jag läste det (jag var väl kanske 9-10 år, minns inte exakt).

- Första gången jag såg *Fellowship of the Ring* på bio. Jag hade väntat hela mitt liv (nästan) på en filmatisering och jag var helt uppslukad rakt igenom hela filmen. Jag såg den tre gånger på bio, tror jag. Jag minns att jag var särskilt imponerad av det inledande mastodontslaget med

Sista Alliansen och inte minst när Gandalf lyser upp med sin stav i Moria. Hela Moriasekvensen var en riktig nagelbitare.

- Tolkiens Oxford: att gå omkring på gatorna, särskilt nära Merton College; att promenera genom universitetsparken; en pint på Eagle and Child; första gången (särskilt) jag såg hans hem i Norra Oxford; första gången jag besökte grav-

- Tolkienutställningen, även för mig.

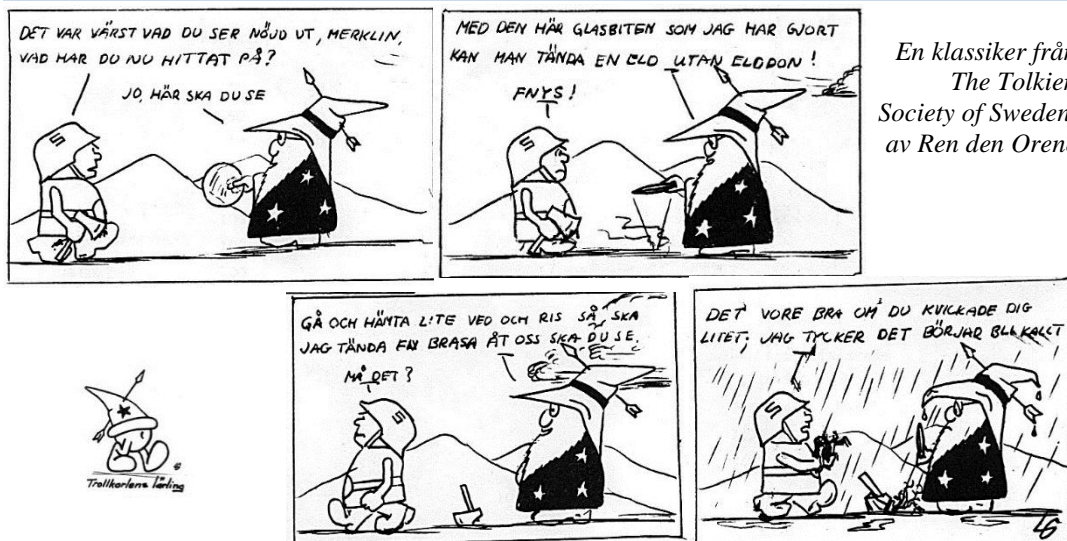
Elisabet: Första gången jag var i Oxford och såg alla meddelanden på hans grav samt hela resan till Oxford tillsammans med Daniel och Adam (i synnerhet utställningen och Dannes guidade turer) är tillfällen som berörde mig extra mycket.

Elostirion tackar Adam, Elisabet och Daniel och hoppas att de ska fortsätta att lysa upp poddhimlen länge än!

Tolkienpodden hittar ni där ni hittar poddar – på Spotify, Podbean med mera. De har en sida på facebook och huserar också på twitter.

Fredegar Bolger

MERKLIN

En klassiker från
The Tolkien
Society of Sweden,
av Ren den Orene

I BRIST PÅ FESTRAPPORTER

Den svarta andedräkten har lamslagit all festlighet i och utanför Mithlond. För att vi inte ska glömma hur det brukar gå till ges här ett smidigt verktyg för att snickra ihop en festrapport med enkla färdiggjorda delar.

För att montera din gör-det-självt-artikel, tag ett objekt från varje lista och vips har du en elegant festrapport. Alternativen är noga utvalda av Elostirions textexperter med lång och esoterisk erfarenhet av mithlonda utsvävningar. (Extra dekorationer av typ svammel tillsättes på egen risk.)

Festrapporten *Bandobras*

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

Signatur N Grubb

1.
Ett gäng glada Mithlonditer...
Morgoths Minsta Mumakil...
Ingen...
Alldeles för många...
En delegation från Grå Rådet...

2.
...invaderade Angmar.
...slog Forodrim med häpnad.
...hittade till Bri.
...åt för mycket på Ljusefesten.
...bjöd på Högsommarfest.

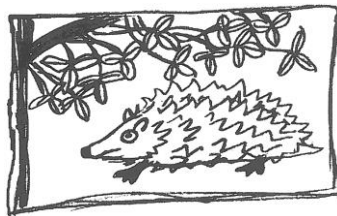
3.
Under ambassaderna deklamerade Häxx...
Efter banketten vidtog...
Festens tema var...
Trots vädret lyckades vi genomföra...
I baren lyckades vi avstyra...

4.
...virtuoust vansinnesvitsande.
...invigning av fem intressenter.
...hela *Lay of Leithian* med full orkester.
...sill.
...lembasprovning.

5.
Bankettköket bjöd på...
Vi grillade...
Det var jättegott med...
Vi blev proppmätta på...
Om vi bara hade fått mera...

6.
...sill.
...hors-d'œuvre, tortue clair i kopp,
slätvarsfilé à l'amiral, chaud-froid de
gelinotte à la Lucullus, kyckling de
Hambourg, Alger-sallad och Glace royal.
...vildsvin.
...hembrygd mjöd.

7.
Glada men trötta åkte vi hem.
Tack för en jättetrevlig fest!
Ingen eldsvåda utbröt den här gången.
Vi ses igen nästa år!
Haiya vahaiya sin atalanté!

HVAD GÖR VÄL NAMNET?

Shelob

Även om detta namn lyckas låta ganska monst-ruöst och orkiskt så är det faktiskt på engelska, sammansatt av *She*, alltså "hon-", och *lob*, ett ganska obskyrt dialektalt ord för spindel. (Som i Bilbos lilla sång i *The Hobbit: Lazy Lob and crazy Cob are weaving webs to wind me ...*)

Att fånga både den rätta klangen och den rätta betydelsen på svenska har visat sig svårt. Ohlmarks valde bort den explicita spindelbetydelsen och körde med "Honmonstret", men Tolkien själv (som hjälpligt kunde läsa svenska) tyckte i en kommentar att det var "rather feeble". Andersson för sin del körde med "Lockan". Han har då utgått från "locke", ett gammalt ord för spindel, och gjort en feminin form av det istället för att sätta på ett förled. Idén som sådan är inte så dum, men jag vet att jag långt ifrån är den enda som tycker att namnet låter för snällt, närmast gulligt. (Lockan och de tre björnarna?) Dessutom finns ett annat problem, nämligen att ordet "locke" eller "lockespindel" i modernt bruk kommit att syfta på en annan ordning av spindeldjur, *Opiliones* (ibland kallade "Pappa Långben"). Dessa har (eller ser ut att ha) en enda klump till kropp, till skillnad från spindlarnas tydliga avdelning i framkropp och bakkropp, och de varken väver nät eller har gift. *Shelob* är alldeles uppenbart ingen lockespindel!

En lösning vore att (som jag har valt att göra med orkernas egennamn) behålla *Shelob* översatt. Men dels har ju Tolkien tänkt sig att namnet i det här fallet skall vara något så när begripligt, och dels vet jag inte hur jag skulle stava det. Engelsk stavning skulle ge fel uttal, och en försvenskad variant skulle bara bli fult. (Tjillob? Kilob? Schillob?)

Till slut har jag därför valt att kalla min monsterspindel för "Honocke". Det är en kombination av "Hon-" och "nocke", ett ganska obskyrt dialektalt ord för spindel som är en nära släkting till "locke", men utan den olyckliga betydelseglidningen mot *Opiliones*. I dialektordböcker

kan man även träffa på det med stavningen "nåcke". Betydelsen av "Honocke" är i sina två beståndsdelar identisk med originalet, och jag tycker att klangen är, om än kanske inte fullt lika orkiskt, i alla fall lika monstros. Jag har våndats för det här luriga namnet ända sedan jag påbörjade min översättning 2012, så det var skönt att hitta en lösning jag blev nöjd med!

Bakte Bönrot

Tji lobb. Golf-imbul i Bri, 2009

NOTISER

Nytt från Nya Zeeland

Amazons TV-serie om Andra Åldern har börjat spelas in i Nya Zeeland (var annars). Man tävlade med Skottland om storföretagets gunst och nu har alltså Auckland-området gått segrande ur striden. Det var för övrigt i de trakterna *Xena* och *Hercules* spelades in för över 20 år sedan.

Tanken var att hålla på under våren, ta ett sommaruppehåll för att gå igenom inspelat material och sedan återuppta inspelningarna till hösten för att ha premiär under 2021. Men i mars avstannade allt filmarbete då landet gick in i en tuff lockdown som verkar ha givit ett mycket gott hälsoreultat. Vi får väl se hur det går med serien som redan innan stilleståndet klassats som den dyraste någonsin, med en budget på en miljard US-dollar.

https://www.nzherald.co.nz/business/news/article.cfm?c_id=3&objectid=12316871

Snedögda horder från öst under röda fanor

Mäster Elrond har vidarebefordrat en artikel av Lars Lovén (SvD 2019-09-29) som handlar om den ryska läsningen av Tolkiens verk. Ett antal författare och, vågar man säga det, fanficskrivare, intervjuas och ger sin förklaring till varför man i Sovjetunionen och Ryssland hellre sluter upp bakom de allmänmänskliga orkerna än de fascistiska alverna.

Läsningen är att Tolkien skriver om de onda horderna från öst som måste bekrigas och hur detta naturligtvis anspelar på Ryssland. Om man redan är dömd som ork kan man ju lika gärna gå hela vägen? Dessutom är *Härskarringen* med sin enkla dualistiska världsbild så lik den propaganda man utsatts för i den gamla sovjetstaten att den inte går att ta på allvar. Låt oss därför skriva om historien från Mordors perspektiv!

Artikeln ger intressanta nya infallsvinklar, inte minst den att både Mordor-förespråkare och ortodoxa tolkien-fans kallar den som läser historien på ett annat sätt än de själva för just fascister.

Författare som intervjuas är bl.a. Natalja Vasiljeva (*Ardas svarta bok*), Kirill Eskov (*Den sista ringbäraren*), Nick Perumov (*Mörkrets ring*) och Eliot Borenstein (bloggen *Plots Against Russia*).

<https://www.svd.se/darfor-identifierar-sig-sa-manga-ryssar-med-orcher>

Hur gör djur (och annat knytt)?

Vad gör andra sällskap när man inte kan träffas på riktigt i Midgård utan bara på Världsväven? The Tolkien Society har på sin väv t.ex. kluriga knep & knåp, pub-quizzar samt open mic med sång och spel. På theonering.net har man bl.a. videopartyn, föredrag och gemensamma filmkvällar, samt mönster på skyddsmasker med olika motiv på (masken med Saurons språkrör är inte vacker men hjälper kanske till att hålla folk borta från en).

tolkiensociety.org och theonering.net

1420 revisited

Svenska bönder uppmanar oss att dricka mer öl, så de får avsättning för sitt korn. Visst ställer Mithlond upp! Pubkvällarna lever fortfarande men bara om det inte är trängsel och man kan vistas utomhus och det inte regnar (för mycket). Utspätt öl vill vi inte ha.

KALENDARIUM

2-4/10 – Mithlonds höstgille

23-25/10 – Swecon, preliminärt

31/10 – Club Cosmos novelltävling

Pubkvällar första tisdagen i månaden.

Bokgillesmöten sista onsdagen i månaden.

Övriga gillen och fester annonseras separat.

Elostirion är Mithlonds, Göteborgs Tolkiensällskaps, tidning. Elostirion är gråalviska och betyder ”stjärnvakt”.

Ansvarig utgivare: Mithlonds Regent, Erion (M Jonasson). Redaktör: Ruby Gamgee (H Kiel).

Korrektur: Bactrianus Bönrot (M Börjesson).

Adress Elostirion, c/o Helena Kiel, Persgatan 8A, 416 58

Göteborg. Email: et@mithlond.se

Detta nummer utgavs i maj 2020 u.t.

Copyright © Elostirion, Grå Rådet och de enskilda upphovsmännen 1991–2020. Återgivning av text och bild i annan publikation tillåts ej utan aktuell upphovsmans medgivande.

Bilder i detta nummer: Iorlas, Merriwyn, Taurahir, Monica, Gil-galad, Ruby.

Upplaga: i pdf-format på Mithlonds väv www.mithlond.se/et

Tryckta lösnummer kan köpas till självkostnadspris.

Prenumerationer löses direkt av Skrivaren.

Nästa nummer utkommer i augusti 2020.